РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 21-го вересня 1916. Ч. 114. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, September 21, 1916. No. 114.

ВЕЛИКА ПОБІДА НА ПІВНІЧ ВІД ГАЛИЧА.

Союзні війска полонили за два дні около 7.000 Москалів.

Армія Макензена посунула ся 100 кільометрів в глиб Румунії.

НІМЦІ ЗДЕРЖАЛИ ДАЛЬШИЙ НАСТУП ФРАНЦУСЬКО-АНҐЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

В БИТВІ НАД НАРАЇВКОЮ ПОЛОНЕНО 3.500 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 18. вересня. — **Новий наступ російських війск в Галичині і на Волини скінчив ся подібно, як і всї попередні. Російський ґенеральний штаб не відступає від своєї давної методи, то є від переводженя масових наступів. Тому і втрати Москалів є дуже тяжкі. В останній битві побоєвище на Волини і в Галичині було знова густо застелене трупами російських салдатів.**

Велика битва над Нараївкою скінчила ся цілковитим пораженєм Москалів. Число полонених перейшло 3.500.

На прочих фронтах, а передівсім на захід від Луцка і на північ від Зборова. неприятель потерпів також дуже тяжкі втрати.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА:** Війска ґен. Марвіца відбили вчера на захід від Луцка масовий наступ російських війск. Пополудни неприятель пробував перевести ще кілька нападів на північ від Шелвова, але без успіху. Отсї напади були вже значно слабші і їх відбито без всякого труду.

„**Побоевище від останної пятниці е вкрите тисячами російських трупів.**

„Поновні напади Москалів на боєвім фронті між Стрипою а Серетом (на північ від Зборова) були також без успіху. Війска ґен. Ебена відбили російські напади, завдаючи неприятелеви тяжкі втрати.

„**АРМІЯ АРХ. КАРЛА:** По довгій і завзятій боротьбі на захід від Золотої Липи турецькі війска відбили напади, в яких Москалї мали значну чисельну перевагу.

„**Німецькі війска під командою ґенерала Герока перевели протинаступ на становища Москалів по обох сторонах ріки Нараївки. Російські війска не були всилї його видержати. Наші війска відбили часть терену, який втратили були в передвчерашній битві. Неприятель потерпів дуже тяжкі втрати в убитих і ранених. В самих полонених втратили Москалї поверх 3.500. Також 16 машинових крісів попало ся у наші руки.**

„В Карпатах напади Москалів остали ся без успіху".

ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ ЗРОСЛО НА 4.000.

ВІДЕНЬ, 18. вересня. — З головної австрійсько-угорської кватири доносять:

„В суботу неприятель робив великі зусиля, щоби переломити нашу боеву лінію в Галичині і на Волини. Вислід битв був для союзних війск вповні успішний.

„На Волини війска ґен. Терстянського завдали Москалям тяжкий удар.

„На північ від Зборова, в околиці Перепельник, союзні війска відбили напад Москалів, переведений ними після кількагодинного бомбардованя наших становищ.

„**На схід від Бережан, над Нараївкою і на північний захід від Станиславова протинаступ союзних війск був успішний. Москалї потерпіли великі втрати. Число полонених зросло поверх 4.000.** Лише в околиці Липиці долїшної неприятель відніс незначні успіхи.

„На полудневий захід від Дорна Ватри, між Капулем а Чорногорою і на захід від Яблониці напади Москалів зістали ударемнені".

РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОГРАД, 18. вересня. — Урядовий рапорт російського ґенерального штабу доносить:

„**Воєнне положенє не змінило ся**".

ПОБІДА СОЮЗНИХ ВІЙСК НАД НАРАЇВКОЮ І НАД СТОХОДОМ. — 3.200 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 19. вересня. — **Союзні війска розпочали сильний наступ. Триднееві битви над Стоходом і на північ від Галича принесли союзним війскам сьвітлу побіду.**

Над Стоходом (на Волини) війска ґен. Бернгардія здобули приступом примісток коло Заріча і прогнали Москалів на східний берег Стохода. Поверх 2.500 Москалів взято в полон і здобуто 17 машинових крісів.

Дальший протинаступ союзних війск над Нараївкою (на північ від Галича) розвиваєть ся успішно. У вчерашній битві полонено знова 700 москалів.

Урядовий звіт німецького головного штабу звучить:

„**АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: Союзні війска під командою ґен. Клявзія перевели наступ на сильно укріплений примісток над Стоходом коло Заріча і прогнали Москалів зовсїм зі західного берега ріки. 31 російських офіцирів і 2.511 салдатів та 17 машинових крісів опинило ся в руках наших війск.**

„**Коло Перепельник (на північ від Зборова) німецька патруля полонила російський відділ, зложений з 2 офіцирів і 80 салдатів.**

„**АРМІЯ АРХ. КАРЛА: Протинаступ союзних війск над Нараївкою поступае з добрим успіхом дальше наперед. Число полонених Москалів зросло на поверх 4.200**".

ПРОТИНАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК.

ПЕТРОГРАД, 19. вересня. — **До завзятих боїв прийшло між війсками російськими а німецько-австрійськими над Нараївкою і на Волини.**

Урядовий рапорт доносить:

„Від Володимира Волинського неприятель перевів наступ на наші передні відділи, але його відбито огнем машинових крісів. Відділ, зложений з десяти наших стрільців під командою прапорщика, убив кількох Німців, одного полонив, а решту змусив до утечі. Прапорщик зістав тяжко ранений.

„На захід від Бродів відділ наших добровольців перевів несподівано напад на патрулю неприятеля, не віддавши ніодного стрілу. В боротьбі на баґнети убито 20 людий, а одного офіцира і 12 людий взято в полон.

„**Над Нараївкою відбуваєть ся дуже завзятий бій.** Підчас битви в неділю згинули коробрі полковники Ґубін і Семічев.

„В Карпатах упав сніг. Верхи гір покриті снігом".

ГІНДЕНБУРҐ ПЕРЕНІС ГОЛОВНУ КВАТИРУ НІМЕЦЬКОГО ШТАБУ З ФРАНЦІЇ НА СХІД.

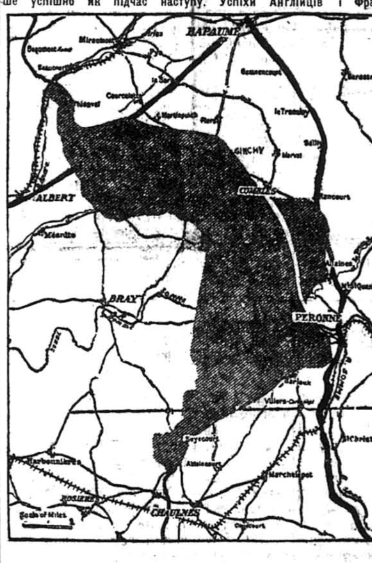
ЛОНДОН, 19. вересня. — На підставі відомостий, одержаних з Німеччини, доносять з Берна, що **Гінденбурґ переніс головну кватиру німецького штабу з Франції на східний терен війни.**

Головна німецька кватира після занятя Бельгії і північної Франції аж доси находила ся у французькім місті Ліль.

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ У ФРАНЦІЇ.

Великий наступ французьких і анґлійських війск, який розпочав ся в Пікардії з початком місяця липня, триває без перестанку й доси. Наступ мав на цїли в першій мірі переломити боєву лінію Німців і змусити їх до опорожненя північної Франції.

Тримісячна битва виказала, що німецька воєнна машина працює підчас оборони не меньше успішно як підчас наступу. Успіхи Анґлійців і Французів, які через цїлий рік приготовляли ся до наступу проти Німців не відповіли їх надіям. Помимо величезних жертв в людях і амуніції союзники віднесли розмірно невеликі користи територіяльні.

Цїла боєва лінія у Франції числить около 600 миль довжини. Союзники розпочали наступ на лінії, всего 25 миль довгій. Ся лінія тягнеть ся по обох сторонах ріки Соми. На північ від Соми борють ся війска анґлійські, на полудне від ріки війска французькі. Першим предметом воєнних операцій союзників було здобутє міст: Бапом, Комбель і Перон.

Після трох місяців завзятої боротьби союзним війскам не вдало ся доси заняти анї одного з повисше згаданих міст. Цїлий їх успіх полягає в здобутю около 30 сіл. Союзні війска змогли заледви посунути ся о 2 до 7 миль наперед від первісної боєвої лінії. Цїлий занятий терен виносить заледви 100 квадратових миль.

Коли би союзним війскам прийшло ся з такоюсамою скоростию здобувати й прочі французькі землї, то на се, після обчислень воєнних знавців, потребували би поверх 100 літ. В німецьких руках находить ся під сю пору 21.000 квадратових кільометрів французької тереторії.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗБЛИЖАЮТЬ СЯ ДО КОНСТАНЦИ.

БЕРЛІН, 18. вересня. — **Німецькі, болгарські і турецькі війска посунули ся 100 кільометрів в глиб Румунії. Цїла полуднева Добруджа находить ся вже в руках побідних війск.**

По великім пораженю, яке потерпіли румунсько-російські війска на північ від Добріча, уступили вони на лінію Расова (над Дунаєм)-Кападін-Тузля (над Чорним морем), щоби боронити зелїзничого шляху, який веде з Констанци через Чернаводу до Букарешту.

Урядовий звіт німецького ґенераль-ного штабу звучить:

„**Після триденвої битви на північ від Добріча, в якій цілковито зломано силу румунсько-російської армії, союзні війска зближають ся скорим кроком до лінії Расова-Тузля. Неприятель стягае на сю лінію нові сили і з поспіхом її укріплює. На полудне від Расової німецькі війска розбили відділи неприятеля, здобуваючи 5 гармат і значну скількість машинових крісів**".

„**Наступ союзних війск в Добруджі відбуваєть ся без перерви дальше.** Румунські війска уступили на північ і заняли укріплені становища коло Копадіна. Наша кіннота обсадила зелїзничу стацію Аделяр. Притім забрано 16 ваґонів з поживою, яких неприятель не вспів забрати зі собою.

„**Побоевище на північ від Добріча, на якім рішила ся велика триднева битва, було густо вкрите убитими і раненими. Неприятель полишив також величезну скількість ріжних воєнних матеріялів. З того можна вносити, що неприятель потерпів дуже тяжкі втрати**".

ЦЇЛЕ ПОБОЄВИЩЕ ВКРИТЕ УБИТИМИ І РАНЕНИМИ.

СОФІЯ, 18. вересня. — Болгарський ґенеральний штаб доносить:

„В Добруджі відбуваєть ся перестрілка артилерії. Російська батерія моздірів змусила тяжку артилерію неприятеля до мовчанки".

ДАЛЬШИЙ УСПІХ СОЮЗНИХ ВІЙСК В ДОБРУДЖІ.

БЕРЛІН, 19. вересня. — **Союзні війска під командою Макензена переломили знова в кількох місцях боєву лінію Румунів і Москалів, та посувають ся скоро в напрямі зелїзничого шляху Констанца-Чернавода.**

Німецький рапорт доносить:

„**Армія Макензена переломила в кількох місцях укріплену боєву лінію румунських і російських війск на полудне від шляху Констанца-Чернавода. Ліве крило союзної армії посуваєть ся здовж правого берега Дунаю в напрямі Чернаводи, а праве крило здовж побережа Чорного моря**".

РУМУНСЬКИЙ РАПОРТ.

БУКАРЕШТ, 18. вересня. — Урядовий рапорт доносить:

„В Семигороді, на північнім і північно-західнім фронті, не зайшли жадні важнійші зміни. **На полудне від Германштаду наші війска полонили 40 Австрійців і здобули 2 машинові кріси.**

АВСТРІЙЦЇ ЗДОБУЛИ 7 РУМУНСЬКИХ ГАРМАТ.

ВІДЕНЬ, 18. вересня. — З головної австрійської кватири доносять:

„**На полудневий схід від Гачеґ (в Семигороді) прийшло до нових боїв. Дотеперішний перебіг битви був для наших війск корисний. Наші війска здобули 7 румунських гармат**".

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ НЕ ЗМІНИЛО СЯ.

БЕРЛІН, 19. вересня. — Німецький рапорт доносить:

„Вчера з причини сильного дощу наступила перерва у воєнних операціях. Лише в кількох місцях була чинна піхота. Натомісць перестрілка артилерії продовжала ся без перестанку дальше, хоч з меньшою силою.

„Наші війска опорожнили рови на схід від Жінші і коло Комбель, які неприятельські гармати зрівнали були рівно зі землею. Напади французьких війск на полудне від ріки Соми, в околиці Бельой і Вермандовілер, зістали відбиті".

ЛОНДОН, 19. вересня. — Французький ґенеральний штаб оголосив отсей звіт:

„**Протягом останної доби паде сильний дощ. Загальне воєнне положене не улягло важнійшим змінам**".

НАСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК У ШАМПАНІЇ.

ПАРИЖ, 19. вересня. — Останний звіт французького штабу доносить:

„**Вчера пополудни Німцї розпочали сильне бомбардоване наших становищ коло Суен (в Шампанії). На сім боевім фронтї стоять війска російські.**

„**Вечером неприятель перевів пять нападів піхоти. Огонь гармат і машинових крісів ударемнив всї напади Німців, спричинюючи їм великі втрати**".

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

НА БОЄВІМ ФРОНТІ В МАКЕДОНІЇ.

СОФІЯ, 19. вересня. — Болгарський рапорт доносить:

„Російські, французькі і сербські війска перевели кілька безуспішних нападів в околиці Фльоріни (в полудневій Сербії, на полудне від Монастира). Всї напади відбито і неприятель здержав ся від поновних нападів.

„**В долині ріки Вардару (в північній Греції) наші війска здобули становища, які були обсаджені війсками італїйськими. Підчас битви полонено 5 офіцирів і 250 жовнірів з 62. полку італїйської піхоти.**

„Над рікою Струмою сильна перестрілка артилерії".

ФЛЬОРІНА МАЄ НАХОДИТИ СЯ В РУКАХ СЕРБІВ.

ПАРИЖ, 19. вересня. — З головної кватири союзних війск доносять:

„**Над Струмою воєнне положене не змінило ся.**

„**Коло озера Дойран розвиваєть ся битва між війсками болгарськими й італїйськими.**

„**Сербські війска, які заняли місто Фльоріну, відбили два протинапади Болгарів**".

(Місто Фльоріна — се перше сербське місто, яке болгарські війска були приневолені опустити. Фльоріна числила перед війною 4.000 мешканців. Місто лежить в полуднево-західній Сербії. Фльоріну здобули Болгари перед місяцем).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошення поміщувані в „Свободі" редакция не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Один американський офіцир, котрий перебув на теренах европейської війни цілий рік, говорить, що після пороблених приготовань і наслідком розвиненої штуки воєнної війна може скінчити ся не скорше як в 1921 році.

Шкода, — пише олифантське „Нове Жите" — що сей офіцир опублікував свої здогади, бо наші Українці, коли довідають ся про се, готові залишити свої приготовання до повоєнної працї щонайменьше на чотири і пів року.

„Ню Йорк Амерікен" пише: Найвизначнїйшою воєнною подією минулого тижня була побіда Макензена в Добруджі. Ся побіда і наступ на Констанцу знівечили всї ті здобутки, які Росія надїяла ся осягнути при помочи Румунії. Угорщину увільнено на сей рік від всякої небезпеки успішного наїзду, загрожено алїянтів у Греції і приготовлено майже певний погром румунської армії в Трансильванії. Про сю велику й важну побіду Макензена прийшли до Америки з Лондону лиш дуже скупі і помотані вісти, але про кілька зоружених „ґусїльниць" над Сомою (нові англійські опанцирнені автомобілї, маючі вигляд ґусїльниці) розписують ся англійські телеґрами дуже широко і з великим ентузіязмом. Так робить англійська преса на те, щоби пересїчний Американець не міг виробити собі докладного і ясного понятя про воєнну ситуацію в Европі. Батько Брехнї може в теперішних часах навчити ся богато нових штучок, коли буде крутити ся біля деяких воєнних бюр.

Тут годить ся замітити, що ті англійські „ґусїльниці", якими лондонські кореспонденти „торощать" на папери німецькі ряди над Сомою, не є у теперішній війні ніяким новим явищем, бо Німцї уживали такихсамих опанцирнених автомобілїв ще перед двома роками, коли переходили нестримним походом через Белгію і північну Францію. Колиж лондонські телеґрами торочать тепер про нечуване здивоване і невисказаний перестрах Німців на вид англійських „ґусїльниць", то се є лише кидане солию в очи Американцям, які чейже за два роки не могли стратити памяти про біжучі воєнні події.

Румунські власти старають ся успокоїти населене в Букарешті і закрити невдачу своєї армії. В тій цїли по улицях міста розліплено оголошенє румунського штабу, в якім представлено, що в здобутих непріятелем кріпостях, Туртукаю і Силїстрі, остали ся лише хорі і ранені. Щоби населене ще ліпше утвердити у вірі, що побіда Румунії і її союзників є зовсїм певна, уладжено кінотеатральні вистави („мувінґ-пікчерс"), у яких представлено революцію і велику нужду в Німеччині.

Однак все те не помагає, бо дійсність вказує на противне. Приватні банки переносять свої депозити з Букарешту до Ґалацу. Богаті румунські родини втікають з Букарешту до Росії. З Добруджі прибувають тисячі збігців, і переполох серед румунського населення з кождою хвилею зростає. Румунське правительство в клопоті, бо боїть ся, щоби партія, яка противила ся війні, не викликала революції проти правительства, користаючи з незадоволення населення.

Масове арештоване осіб з високих російських кругів.

Німецька часопись „Фоссіше Цайтунґ" оголосила в серпни вісти, які одержала від свого кореспондента зі Стокгольму (Швеція). Сї вісти освітлюють близше давнїйші донесеня про арештоване цїлого ряду визначнїйших особистостий в Росії.

Шведський кореспондент, Макс Теодор Верман, доносить на підставі вістий, одержаних з достовірних жерел в Петрограді, отсе:

Про масове арештоване російських банкирів і промисловців подають отсї подробиці: Дотепер арештовано загалом в Петрограді, Москві і Києві 14 мущин і 5 жінок. Арештованих переведено до тюрми в Пскові і умішено кождого в окремій келії. Переведене арештованих до псковської тюрми відбуло ся серед ночи, бо власти побоювали ся, що народні маси, розярені вчинками тих осіб, кинуть ся на них і переведуть засуд на місци. З тоїсамої причини російські власти не могли арештованих полишити в місцевостях їх побуту, але уважали за конечне перевести їх в провінціональну тюрму. В помешканях арештованих переведено дуже основну ревізію. Забрані листи, книжки і ріжні документи, до перевезеня котрих треба було цїлого воза, вислано також до Пскова, де буде переводити ся головна розправа.

Арештовані робили заходи, щоби їх за зложенєм кавції випущено до часу головної розправи на волю. І так банкир Рубінштайн готовий був зложити кавцію в сумі одного мілїона рублів, банкир Юнкер — 500.000, а ґраф Ланской — 400.000. Однак воєнний суд всї просьби без виїмки відкинув.

Показуєть ся, що арештоване згаданих осіб відбуло ся на приказ шефа ґенерального штабу російських військ. Се є доказом, що тут не розходить ся виключно о те, що згадані особи допускали ся „противзаконних спекуляций при продажи цукру", як про се зразу доносили російські телеграми. Також і ся обставина, що до слїдчої комісії призначено трох штабових офіцирів з головного штабу і двох полковників з військової інтендантури, вказує, що причиною арештованя не була якась маловажна річ, як се російське правительство старало ся зразу представити цїлу справу за границею.

Великою несподіванкою було арештоване, в злуцї з повисше наведеною справою, оперетковоі співачки в Петрограді, Динїни, яка жила в дуже приязних зносинах з великим князем Борисом Владимировичем, і ґрафа Андроникова, який стояв в дуже близких політичних зносинах з президентом кабінету, Штірмером.

Ще більше здивоване викликало арештоване дами царського двора, Вирубової. Вирубова мала не лише великі впливи на царськім дворі, але часто і рішаючий голос. Тут треба згадати, що якраз за стараньем Вирубової спроваджено Распутіна з Царського села на царський двір. Коли лише Распутін попадав в неласку, вона своїми впливами вміла скріпити його становище на царськім дворі.

Чи Вирубова брала посередно, чи безпосередно участь в працях шайки тих людий, що, користаючи з війни, горнули грубі мілїони у свої кишені, се наразї не звісне. Вееж таки се є доказом великого занепаду і страшного здеморалізованя, яке напує серед найвисших кругів російської аристократії. Воно є тим страшнїйше, що се дїєть ся підчас війни і може потягнути за собою дуже сумні наслідки.

З повисше наведеною справою лучить ся — таке є загальне переконанє — також справа бувшого міністра війни Сухомлїнова. Вже сейчас по його арештованю кружила поголоска, що російське правительство не допустить до переведеня розправи. Отся поголоска набрала тепер характеру дійсности. Недавно тому на приказ ради міністрів вислано до петропавловської кріпости, в якій сидить тепер Сухомлїнов, лікарську комісію, зложену з петроградських професорів-лікарів: Сиротиніна, Нарбута і Тучу. Лікарська комісія оголосила протокол, в якім стверднла, що „стан здоровля Сухомлїнова є дуже небезпечний та що йому грозить кождої хвилї цїлковитий умовий розстрій".

Кілька днів перед оголошенєм сего ореченя лікарської комісії жінка Сухомлїнова заявила була, що її муж спокійно ожидає своєї розправи та що „він має змогу перевести доказ, що злочинів, які йому закинено, допустили ся високо і дуже високо поставлені особи, проти котрих він був безсильний". Тому то й високо поставлені особи поробили всї заходи, щоби Сухомлїнова узнати як найскорше божевільним і в сей спосіб припинити його розправу.

На боєвій лінії над Стиром.

(Після воєнного кореспондента Освальда Ф. Шітте).

—o—

З військами ґен. Лїнзінґена в Галичині, 11. серпня. — Останної ночи звідів я німецькі й австрійські війська, які заняли становища на західнім березі ріки Стиру. Жовніри працювали як ніч так день при будові земельних укріплень, аби здержати російські війська і непозволити їм переправити ся через ріку. Цїлу оетанну ніч провів я в окопах. Враз з патрулею повзав я попід дротяні перегороди окопів здовж ховзких берегів Стиру.

Гарматний огонь не уставав анї на хвилю, але головна небезпека не грозила нам від гармат, а радше від патрулї з російської сторони. Ясний місяць і безхмарне небо наказували патрулї бути на осторозї. Місце, в котрім наша патруля сповняла свою службу, носило назву „острова смерти". Сей кусник землї був відтятий від головних окопів австрійських військ млинівкою і був частию українського села. Тепер хати мусїли зробити місце окопам і ровам. Сади знищені ґранатами, городи затичені дротяними перегородами.

Підчас заходу сонця я перейшов вздовж окопів, аби пізнати дорогу. Тоді панував спокій. Здавало ся, що цїла воєнна машина спочиває. Се була однак лише коротка перерва, бо коли я о півночи виліз з патрулею з окопів, боротьба шаліла з цїлою силою. Не лише гармати, але й машинові кріси та карабіни з обох сторін сильно працювали. Враз з капітаном, командантом патрулї, перелїзли ми через головний вал окопів і повзали ся вздовж дротяних перегород до місця, де було можна передістати ся в отвертий терен.

Нараз почули ми розказ: „стій". Ми пристали. У сьвітлї місяця побачили ми жовніра, який клячів з карабіном в руках, звернени проти нас. „Стій! хто се?" — роздав ся знова тихим голосом приказ жовніра. „Капітан" — сказав комендант, додаючи рівночасно денне гасло. „Вільно" — відповів жовнір, спускаючи карабін вниз. Ми дістали ся поза дротяні перегороди, де стрітили знова другу патрулю. З напруженими очима й ухами слїдили ми кожду тінь і кождий шелест. Всюди панував спокій. лише легкий вітер шумів очеретом. Втім серед очерету побачили ми тінь чоловіка. Ми задержали ся, а чоловік зробив тесаме. Чи се ворог, чи приятель? Ми не сьміли спитати. Наш комендант дав умовлений знак, а незнакомий чоловік відповів такимсамим знаком. Се був також австрійський звідун. Ми відітхнули лекше і знова уппвали ся красою місячної ночи. Місяць купав ся у водах повільно плинучого Стиру.

Нараз дав ся чути гук машинових крісів. Непріятель спостеріг нас. Ми попадали ниць до землї. Кулї свистали понад нами. Через яких десять хвиль пролежали ми, не рушаючи ся з місця. Опісля осторожно повзаючи, вернули ми назад до окопів.

Я удав ся до окопів, відки міг добре бачити окопи російські. Вони не були від наших віддалені більше ніж сорок метрів. Ніч була тиха і ми точно могли розріжнити наймешьний шелест в непріятельських окопах. Ми побачили, як якась тінь скрадала ся попри білі руїни заваленої хати. На право від мене роздав ся стріл карабіна і таємнича тінь зовсїм зникла з наших очий. Небавом опісля повідомлено телефонічно капітана, що Москалї ладять ся до ґазового атаку і тому було би вказане перевести бомбардоване російських становищ, аби сьому атакови перешкодити. Ми сподівали ся, що і Москалї відповідять нам гарматами. За десять хвиль упав перший стріл з австрійської батерії, яка стояла позаду нас. Ґранат був вимірений на другий ряд російських окопів. За ним дав ся чути другий стріл. Ґранат упав в перші окопи непріятеля. Від російських окопів було чути крик ранених салдатів. Опісля слїдували цїлі сальви ґранатів.

Капітан дав батерії приказ стріляти бомбами. „Тепер мусимо добре стерегти ся, бо віддалене недалеке і кусники бомб можуть до нас долетіти", — сказав до нас капітан. Заки приладжено бомби, минуло кілька хвиль. (Бомби мають вигляд ґранатів, але містять в собі більшу скількість сильного динаміту). Роздав ся глухий гук. Небавом опісля наступив сильний вибух. Бомби були призначені на російські окопи, віддалені від нас на яких 200 метрів.

В тімсамим часї дві німецькі батерії розпочали остріловати сусїдні окопи непріятеля шрапнелями. Вони тріскали у воздусї, у висоті 20 стіп від землї. Москалї не відповідали на наш огонь.

Опісля капітан дав батеріям приказ прискорити темпо стріляня. Здавало ся, що понад нашими головами переїздять поспішні поїзди. Страшний гук. Все те тривало яких сорок хвиль без перестанку. Тут і там можна було хвилями почути гуркіт машинових крісів, але він губив ся серед гуку гармат.

Нараз понад нашими окопами скельпьодував російський шрапнель. Він був трохи задалекий. Потім прийшли знова три шрапнелї, скоро один по другім. Сї були вже прямо над нашими окопами. Потім слїдували три бомби. Російська артилерія відповідала тимраз сильнїйше на огонь наших гармат. Але набої падали у значнім віддаленю від наших становищ. По півгодиннім остріловаю російські гармати замовкли. Небавом замовкли також батерії австрійські і німецькі. Гуркіт машинових крісів і карабінів ставав ся щораз слабший, аж нарешті усе замовкло. Здавало ся, що цїлий сьвіт удав ся на спочинок.

Дещо про Добруджу.

Добруджа — се східна частина румунської держави. Вона граничить: на заході і на півночи з Дунаєм, на сході з Чорним морем, а на полудне з Болгарією. Є вона найурожайнїйшою румунською провінцією.

Історія Добруджі є дуже богата. Вже в записках грецького історика Геродота, котрий родив ся 484 року перед Христом, знаходимо згадку про „хоробрий і завзятий нарід", який жив на тім місци, де є тепер Добруджа. Нарід той був частию тракійської нації. Свою хоробрість показали вони (колишні мешканці теперішної Добруджі) в боротьбі з військами перського короля Дарія, який в 6. столїтю перед Христом заляв був кровю цїлий балканський півостров. Старших і точнїйших відомостий про Добруджу нема. Є один мітольоґічний переказ, в котрім згадуєть ся про Іспарича, сина загадочного болгарського князя Коврата. Він — як говорить переказ — перейшов Дунай і осслив ся в Добруджі разом зі своїми дворянами. На основі сього перказу (бо нишого нема) історики признають Добруджу правно болгарською провінцією.

Довгий час Добруджа належала до турецької держави. Аж 1878 року, по скінченю російсько-турецької війни, її виключено зі складового тіла Туреччини. Відтоді її поділено на дві части: північну — румунську і полудневу — болгарську. По другій балканській війнї в 1913 р. болгарська часть Добруджі припала до Румунії.

Населене Добруджі є ріжне: Греки, Жиди, Румуни, Серби, Турки, а найбільше Болгари. Полудиева Добруджа заселена виключно Болгарами. Простір землї виносить 9.500 квадратових миль (американських), а після найновійшої конскрипциї мешкає на тім просторі 500.000 мешканців.

Протягом 36 літ (від визволеня з турецького ярма) управа ріл в Добруджі значно розвинула ся. Також під згдядом торговельним одинока Добруджа має вартість для Румунії. І коли в Румунії взагалі панують добрі житєві відносини, то се треба завдячити лише тій надморській провінції.

Головнїйшу ролю в торговельнім житю Румунії має полуднева Добруджа, зі своїми урожайними полями і доступнїйшими надморськими пристанями. Між Болгарією й Румунією є вона твердим оріхом незгоди. Як сказано попередно, полудневу часть Добруджі замешкують виключно Болгари і та часть належала до Болгарії до 1913 року. Того року Румунія в хитрий спосіб загарбала її від Болгарії і відтоді між обома сусїдуючими народами запанувала незгода. Болгарія на основі справедливости вимагає, щоби землї заселені Болгарами належали до Болгарії, а не до иншої держави.

Нинї північна болгарська армія оперує в Добруджі, маючи на цїли відібрати загарбані землї. Доля пощастила болгарському оружу. Під сю пору болгарські війска відбили колишні свої землї і заняли ще й ті, котрі ніколи до Болгарії не належали.

Лист зі старого краю.

Слобода Золота (повіт Бережани), 18. марта 1916.

(Лист Михайла Кіналя, асекурацийного агента „Днїстра", писаний до своїх синів Стефана і Семена в Ловел, Масс.).

Любі Діти!

Щойно нинї ми дістали від Вас радісну вістку. Вже два роки минає, як чували ми про Вас і аж нинї знова розвеселили ся, бо довідали ся, що ще жисте. Ми всї з ласки Найвисшого тепер ще здорові, але гірке наше житє, бо як ті воробці, так і ми непевні свого життя ні в день ні в ночи.

І що-ж нам, любі Діти, з того, що ми ціле житє так тяжко працювали? Що ми придбали для Вас? — Нїщо! Всьо понищили Москалї. Обійстє спалене, деревину попорубували (всї наші ясені). Остала ся нам лише комора і шопа під даховкою. В коморі ми поставили печ і так бідуємо. Корову нам забрали Москалї. Тамтого року спалили збіже разом з обійстєм, а сього року попалили в копах на поли. Почавши від Шипітків цїла та перія чисто випалена, а також і та коло Гайдука та друга коло швагра Олекси. Олексїв тато менька в хлївци. Обійстє вуйка Павла несналене, вуйна і Дося здорові. Обійстє тїтки Тацьки неспалене, а дідо Гринько поїхав на форшпан з нашим військом. З обійстя вуйка Томка (в Іщкові) ані знаку не зістало. Всю деревину попорубували, а вуйна у тата в Росохуватці. Наша Настуся остала ся бідна сама з мамою. Йосиф у війську, а старий поїхав на форшпан з Москалями. В Денисові (над Стрипою) наші свати також здорові, лише Марині стрий помер. Обійстє також спалене. Остала ся лише нова хата під бляхою. **Як лише прийшли Москалї до Денисова і як попили ся, то убили 9 хлопів. Забили і І. Корпака разом зі сином, а відтак поховали десь в болоті над Стрипою.**

Пишете, що Ви вислали до нас богато листів, а ми дістали лише сей один рекомендований з 22. грудня 1915 року. Дійшов до нас 18. марта б. р. У нас всьо попалене, бо як Москалї надійшли, то люди, що лише могли вхопити, забирали і втікали. Аж як Москалї нас дігнали, тоді завернули назад до села. Але вже не було до чого, бо всьо було попалене. **А як лише Москалї опустили наше село, зібрала ся наша слобідська молодїж і 30 молодців вступили до Українських Січових Стрільців. Пішли класти свої буйні голови у стіп Матери-України. Най знає Вона, що правнуки ідуть слїдами прадідів-козарлюгів. І я пішов би, але вже застарий та й не зовсїм здоровий.**

Щиро Вас здоровимо, бо Господь один знає, чи ще побачимо ся. Ох, гірко, гірко жити в теперішних часах! А як буде пізнїйше?...

Ваші люблячі Вас родичі.

НЮЙОРСЬКЕ ЧУДОВИЩЕ.

Доносять нам з Ню Йорку: Нюйорські зоольоґи мають тепер неабияку роботу. У тім місті найшли вони якесь диве сотворінє, подібне ніби до чоловіка, але з песячою, а иноді і зі свинячою натурою. Через те вчені природознавці прозвали те невидане доси в Ню Йорку сотворінє „Цуциком". Сей „Цуцик" випиває щоденно три кварти звичайної горівки, а коли упеть ся, мече слиною на всї боки так, що годі до нього приступити. В одній нюйорській часописи, що видаєть ся за царські рублї, можна часто подибати портрет того чудовища-Цуцика.

Гр. Семешко.

З СИБІРСЬКИХ СПОГАДІВ.

22. Сьвященики на засланю.

Се було в падолисті 1914 року. Чекаючи подорожі на Сибір, я сидів тоді під арештом в старокиївській поліційній тюрмі в Києві.

Одного ранку привели в нашу тюрму якогось надзвичайного арештанта, якого, правду казати, я ще ніколи й не бачив, хоч і відвідав коло двох десятків російських тюрем. Се був ще молодий чоловік, літ на 35 віку, на диво вродливий, високий, стрункий. По убраню можна було гадати, що то або кеьондз, або монах. По всій його поставі, по твари, а також і по тім, як він поводив ся, як огидливо кругом озирав ся, видко було, що сей чоловік в тюрмі ще є новичок, що тюрем в своїм житю він не зазнав. Сей новий наш товариш дуже нас зацікавив, але довідатись у нього, хто він і що він, не було змоги, бо його-ж зараз заперли в окрему камеру, біля дверий котрої й осібну варту поставили. Се нас ще більше здивувало, позаяк по всьому ми бачили, що сього чоловіка якось особливо пильнують.

Того-ж таки дня мені удало ся довідатись у начальника нашої тюрми, комісаря Тюріна, що сей новий вязень є граф Ян Ростворовский, кеьондз-єзуїт, ректор духовної семинарії в Хирові в Галичині, і що справа його стоїть дуже кепсько, бо його за кілька годин мусять відвезти в цитаделю, а туди нікого не беруть.

Мене дуже зацікавило, за що можуть брати кеьондза до цитаделї і я, заплативши вартівникови невеличкого хабаря, мав змогу побалакати з ґр. Ростворовским. Він розказав мені коротеньку і дуже просту історію:

Коли російські війска вступили в Галичину, він дав семинарські мешканя і харч одному військовому відділови. Салдати сього відділу не дуже шанували сь, але що кеьондз міг зробити проти сього? Та він таки нічого й не робив, тільки нотував собі злочинки салдатів. Ті нотатки якось у нього і витрусили. І сього було досить, щоб його злапали, привезли до Києва і навіть в цитаделю назначили.

Становище ґр. Ростворовского було дуже сумне, та він і сам про те знав, бо через комісаря закликав собі кеьондза-пробоща київського костела, щоби висповідати ся.

Певно старенькому кеьондзови о. Скальскому ґр. Ростворовский теж розказав про свою лиху годину, бо заходами кеьондза і ще одної відомої в Києві пані перед ґубернатором удало ся добитись, що того дня Ростворовского до цитаделї не взяли, а по двох днях стало звісно, що вже й не візьмуть; що замісць цитаделї ґр. Ростворовскому назначено адміністраційне засланє на Сибір, до ґубернії томської.

Того часу засланцям не забороняло ся, як що вони мали гроші, їхати на Сибір на власний кошт, але при тій умові, що засланції мусять везти з собою, на свій кошт, і вартівників. Се були тяжкі умовини, але кождий, хто мав гроші, їхав на власний кошт, аби відбігти страшної подорожі етапом через тюрми.

Позаяк і я мав їхати до Томска, то ми вкупі з Ростворовским і його арештованим слугою Пйотровским разом і поїхали, везучи на наші кошти і двох вартівників. Се було 27. падолиста.

На стації до нас прилучили одного Німця і сьвященика о. Івана Бачинського, також з двома вартівниками, котрих висилали до ґубернії астраханської.

З якого іменно села походив о. Бачинський, я вже забув, але памятаю, що його парохія була десь 60 кільометрів від Львова.

О. Іван Бачинський був ще зовсїм молодий чоловік, яких 27 до 29 літ віку, але зовсїм сивий.

— З нудьги та туги посивів! — говорив він менї.

Арешт о. Бачинського був зовсїм дивний. Епископ Євлогій назначив в його парохію православного сьвященика, але парохіяни більше горнули ся до о. Бачинського і сього було досить, щоб о. Бачинського арештували. До Києва його привезли з жовнїрами і зо три тижнї тримали в лукіянівській поліційній тюрмі, поки не було дане розпорядженє вивезти його на засланє до ґубернії астраханської.

Їхати разом нам довелось аж три днї, до міста Ртищева, саратовської ґубернії, де дороги наші розійшли ся: ми поїхали на Сибір, а о. Бачинський на Астрахань.

Подорож була дуже добра. Ми їхали зовсїм вільно, наші вартівники, діставши від нас по троячці (три рублї) хабаря, поскидали уніформи і попереби рали ся в цивільне убранє, так, що й з боку глядячи, не можна було пізнати, що ми є „невільні туристи".

До Томска доїхали за 9 днів і прибули 6. грудня. Позаяк у той день було велике сьвято (св. Николая) і в поліції не урядували, нам не було рації зараз же їхати на поліцію, бо до ранку другого дня нас трималиб під арештом в поліційній тюрмі, де ми мусїлиб спати ніч на голих дошках. За нового хабаря наші вартівники позволили нам переночувати в готели, а на ранок ми пійшли на поліцію, де нас і увільнили: мене на тиждень, аби відпочав з дороги і набрав ся сили на етапну подорож до Нариму на селянських санях, а кеьондза Ростворовского, яко чоловіка хорого, залишили в Томску на кілька місяців.

В Томску я скоро здибав ся зі старенький о. Антоном Ломницьким зі Львова, військовим капеляном, що дістав ся в полон в битвах під Люблином і був привезений на житє в Томск.

Проживав о. Антін Ломницький в покоях кеьондза-пробоща томського костела, о. І. Демикиса.

Там же я познайомив ся ще з 12 засланими з Галичини греко-католицькими сьвящениками. Назвиск усїх їх я вже тепер не памятаю, але знаю, що між ними були: о. Дамян Гура, о. Винницький, о. Зимницький і о. Гоцький.

Всї ті сьвященики мусїли їхати в Наримський край, але їм випадково удало ся остатись на увесь час засланя в Томску. Стало ся се так: о. Антін Ломницький дістав ся в Томск богато ранїйше ніж всї заслані сьвященики. По короткім часї він познайомив ся з томським епископом Анатолїєм, що є послом думи державної, і не тільки познайомив ся, але навіть часто бував у нього на приватних бесїдах. Колиж привезли в Томск етапом засланих сьвящеників, о. Антін Ломницький звернув ся до епископа Анатолїя з просьбою, аби він зробив заходи перед урядом, щоби сьвященикам було позволено остати ся в Томску. Епископ зараз же поговорив з ґубернатором Дудинським і всїх 12 сьвящеників випустили з тюрми на житє в самім Томску. То було при кінци падолиста 1914 р.

Але для тих сьвящеників, котрі прибули на засланє трохи пізнїйше, не помогли і заходи епископа. На сей раз ґубернатор відмовив залишити їх в Томску і оо. Михайло Ганкевич, Людвик Савицький та Дмитро Склепкович були вивезені в Наримський край. Перші два були поселені на житє в хороших селах Колпашеві та Парабельському, а старенький о. Дмитро Склепкович, що прибув до Наримського краю 22. лютого 1915 р., був запакований майже в одно з найгірших сїл — малесеньке Брагіно, де було всього 12 хат.

Тут о. Склепкович пережив немало гірких часів і мало що не вмер був. В маю його удало ся виратувати з Брагіна до Нариму, де він перебував тимчасово яко хорий, в липни йому позволено перебрати ся на житє до села Ново-Ілїнського, де було кілька десятків Українцїв з Галичини і навіть його парохіяни, а в лютім сього року він перебрав ся до найкрасшого місця в Наримськім краю, до села Колпашева, де й мешкав вкупі з о. Ганкевичем.

В лютім 1915 р. о. Людвикови Савицькому позволено перебрати ся з Наримського краю до великого міста Казанї, европейської Росії, що лежить над рікою Волгою.

Про о. Дм. Склепковича і його перебуванє на Сибіри я небавом подам окреме оповіданє. З ним менї доводило ся зустрічатись частенько. За короткий час свого перебуваня, підчас хороби, в Нарим він замешкав у мене.

Сьвященикам, котрі перебували в Томску, жило ся богато вільнїйше ніж тим, що були в Наримськім краю, бо вони були під доглядом не повітової поліції, а міської, а се богато значить. Міська поліція вимагала від них лише того, щоб вони раз на тиждень в суботу заходили до поліційного бюра замельдувати ся; в Наримськім же краю поліція сама заходила до мешканя засланця два рази на день, щоб довідати ся, чи засланець часом не втік, і се було страшною прикростию.

О. Антонови Ломницькому позволено було служити Служби Божі що дня, о годині 8-мій рано, і до нього збирали ся всї сьвященики на молитву.

Кеьондзови Янови Ростворовскому позволено було зістати ся в Томску тільки пів року і в червни 1915 р. його перевезено до повітового міста Кузнецка, в полудневій і дуже відповідній частині томської ґубернії.

Крім греко-католицьких сьвящеників були в засланю в Наримськім краю римсько-католицькі кеьондзи, лютеранські пастори, музулманські мулли, жидівські рабіни (два рабіни були: Каган і Бернард), дуже богато баптистів-проповідників і навіть один православний сьвященик, о. Захаровський з Буковини.

Всього, після тих відомостий, які я маю, на засланю в Сибіри, та в ріжних місцевостях европейської Росії, було коло 60 греко-католицьких сьвящеників.

ВІД ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

611 Broadway, New York, N. Y.

ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ І НА ЦЇЛИ ФЕДЕРАЦІЇ.

(Фонд Визволеня України призначений на публікації в українській і англійській мові).

Ів. Качмар з Лакавана, Н. П. надіслав $64.50

Зворот з відкликаного замовленя на відзнаки у Вайтгед і Гог Ко. 77.00

З представленя в Нантікок, Па. прислали Микола Янишин і Григорій Олїйник 10.00

Збірка на вічу в Савт Пітсбурґ, Па. 28. мая $120.74, тов. ім. Шевченка, тов. Вільні Козаки, тов. Рогатинщина, Бр. Ів. Хрестителя і тов. М. Січинського зложили на покритє вічевих коштів $40.85. Разом $161.59. Розходи: Галя і декорація сцени $18.00, друки $19.50, дрібні видатки 89 цит., кошти подорожи референта $27.00, лишасть ся (прислав Фльоріян К. Волчко) 96.20

Збірка на вічу в Юнґставн, О. 20. серпня $75.07. З того видано: галя $20.00, афіши $3.00. Разом $23.00. Прислав М. Січинський 52.07

Касова решта розвязаної читальні ім. Шевченка, передав Й. Фурдас через М. Січинського 8.50

Йосиф Фурдас через М. Січинського жертвує 1.50

Збірка на вічу в Філядельфії, Па. дня 11. червня на виданє англійської книжки про Галичину зложили: д. Рій $22.00; В. Б. Лотоцький і Т. Слободян по $10.00; І. Затоцький, Т. Грицей, п-ні Марущак і В. Слободян по $5.00; Равлюк $3.00; А. Бучацький, Г. Рибачок, п-ні Смеречинська, Качмар і Н. Шайлик по $2.00; Й. Лвач, Криськo, Г. Кудка, Городинський, Й. Пеленський, І. Артимович, Саляра, М. Волос, Штокало, Чорнейко, Довбенько, М. Карпішко, С. Штогрин і М. Січинський по $1.00; дрібних жертв сколектовано $62.98; відзнак продало ся 1.266 по 15 ц. $189.79. Разом $341.77. Розходи: За 3.000 відзнак заплачено $120.00; вічеві видатки $84.51. Разом $204.51. Лишасть ся $137.26. З того у менаджера продаваня відзнак лишасть ся ще $3.20. — Антін Бучацький і Степан Штогрин прислали до Федерації Українців в Злуч. Державах на виданє англійської книжки про Галичину $101.60, як також збірку з віча $32.46. — Разом 134.06

Решта з каси орґанізаційного комітету в Шікаґо, прислав др. В. Сіменович 262.52

Касова решта розвязаної Української Робітничої Читальні в Брістол, Конн., прислав д. Осип Брусок 41.28

З Шевченківського обходу в Мікіс Ракс, Па. 1914 р., прислав д. Микола Миґасюк 25.30

Збірка на вічу в Мікіс Ракс, Па. дня 13. серпня 1916 р. (зібрано 64.65; заплачено за галю 15.00, декорація 2.90, відозви 5.00, почта 30 цит., лишасть ся 41.45), прислав д. Микола Миґасюк 41.45

Руський Народний Союз, Скрентон, Па., на видавництво „Ді Украін" 100.00

Вічевий комітет в Бостон, Масс. на фонд Федерації, прислав д. М. Каправій 25.00

Вічевий комітет в Бостон, Масс. на кошти подорожі вічевого референта, прислав д. М. Каправі 35.00

Членські вкладки з Джанставн, Па. (записані члени, що зложили вкладку: М. Чемерис, М. Гладьо, І. Чемерис, Д. Чемерис, Р. Кізюк, І. Новоцький, І. Присляк, М. Карвась, С. Воляньский, П. Голубець, С. Загродніchек, І. Горяк, О. Коргут, М. Бучкович, В. Кізюк, С. Боднар, О. Війтів, Ю. Мацик, П. Гречечко, А. Божмінський, Г. Вишатицький, І. Вуйко, А. Гречечко, М. Коривчак, В. Костів, Т. Костів, Ф. Гладьо, В. Бензар, А. Згоба, К. Савик, А. Біланич, М. Кравц, Т. Гумен, А. Горчак, Ф. Кравчишин; попередно вислано $26.00) прислав д. М. Чемерис 9.00

Збірка на вічу в Рочестер, Н. Й., дня 30. липня, прислав д. В. Зубик 8.87

Йосиф Теплий прислав збірки в Форд Сіти, Па.: на вічу дня 6. серпня зібрано $19.00; п. Олексій Шийка зібрав приватно 7.00, за відзнаки від д-ра В. Сіменовича $9.25, дрібні складки 1.75, разом 37.00

Членська вкладка Івана Наконечного, Ленсінг, Міш., прислав д. Василь Калушка 1.50

На вічу, яке відбуло ся в Стейплтон, Н. Й., дня 3. вересня зложили слїдуючі добродії: Я. Кухаришин, П. Кухаришин, М. Кость, Р. Кость, С. Процик, В. Наконечний, А. Максимів, Й. Зелений, Т. Олїйник, В. Олїйник, І. Морозович, Т. Янів і І. Слободян по $1.00; С. Наспак 75 цит.; А. Максимців, А. Лазар, А. Лазар, М. Совтан, Я. Стець, А. Іванцьо, М. Яспишин, Г. Гасій, С. Могила, Т. Соколовський, Т. Бусель і М. Вишньовський по 50 цит.; А. Ковальська 45 цит.; К. Мікуш, Г. Гасій, Д. Окрепкий, І. Дзера, М. Боднарчук, Г. Школяр, М. Янів, С. Наспак і Д. Чипилів по 25 цит. Разом $22.45. Розходи $15.00. Остає $7.45. М. Січинський передав 7.75

Вічевий комітет в Вілкебері, Па. 4. вересня, через М. Січинського 25.00

Вічевий комітет в Бріджпорт, Конн., прислав д. Іван Бойко (прихід з балю 31.20, збірка на вічу 27.97, разом 59.17; заплачено за галю 20.00, декорація 3.70, поліцман 4.00, відозви і переписка 2.55, референтам 10.00, лишасть ся 18.92

Членські вкладки з Дітройт, Міш. (А. Чарнецький, С. Мостовий, М. Левкович, І. Грибик, М. Максимів, В. Карчак, Д. Євчук, С. Тригубяк, М. Федак, В. Григорчук, С. Стасюк, К. Кравчук, М. Боднарчук, М. Болюник, С. Савчинський) присл. д. Іван Скварко 23.76

Дм. Добрівний з Бровтон, Па., жертвував 1.00

Кипріян Бурик з Мекінтаєр, Па., прислав жертву зложену на хрестинах у Олекси Казїбродюка через отсих добродіїв: П. Михайлюк, Е. Буртик, Т. Федорук, С. Василишин і М. Стефурак по $1.25; К. Василюк, М. Андрійчук, П. Стрілецький, Он. Коповенчук і В. Горішний по $1.00; Д. Мельник, О. Маницький, Ю. Василюк, Ф. Казїбродюк, І. Голютяк (Івана), Іван Голютяк (Петра), Ф. Куліковський, В. Підгірний і Ф. Шак по 50 цит. Разом $15.75; оплата пересилки 15 цит. Остає 15.60

Разом $1.122.78

Попередно огол. (Фонд Федер.) $1.179.98

Попередно огол. (Фонд В. Укр.) 940.40

Разом оголошено $2.120.38

ЗАГАЛЬНА СУМА $3.243.16

—0—

ФОНД ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖЕРТВ ВІЙНИ.

(Для вдів і сиріт і на відбудованє знищеного краю).

305. Олієн, Н. Й. На весїлю Степана Медвідя і Марії Вишицької зібрав Дмитро Мішанець $6.50

306. Мінісракс, Па. На весїлю Г. Марайка зібрав М. Миґасюк $10.20

307. Бріджпорт, Конн. На весїлю Франка Гарбіча зібрав Леонтій Вих слїдуючі жертви: Гарбіч $1.00; Герцун, Козачок, Пищик, Бестерчак, Янин і Гурелюк по 50 цнт.; Трипалюк, Ронік, Галаш, Вавpух, Бойко, Серташ, Чайка, Аґбере, Шпак, Гунчак, Домашин, Федун, Сороцький, Джус, Сістам, Костишин, п-на Нищак, п-на Гурковська, Трендовальський і Данилюк по 25 цнт.; Мандрона 20 цнт.; Миколайчук 15 цнт.; п-на Сімка, Чернявський, Каспрак, Трипалюк, Ничай і Зілинський по 10 цнт.; без імени 15 цнт. — Разом $10.10

308. Шікаґо, Іл. Марія Вітковська $5.00

309. Когус, Н. Й. На весїлю п. Івана і Софії Колосовських зложили на руки Данила Зальопаного і Василя Криси: молода пара і П. Лозинський по $1.00; А. Афинович, Д. Зальопаний, П. Апостол, П. Коваль, А. Мазурик мол., К. Содомора і В. Криса по 50 цнт.; М. Галашин, І. Содомора, М. Мазурик, А. Мазуркевич, А. Моки, А. Мазурик ст., С. Безушка, С. Фіялка, М. Кушнір і К. Криса по 25 цнт.; М. Петрик 20 цнт.; дрібних 7 цнт. Разом $8.27. Пересилка 10 цнт. — Остає $8.17

310. Гартфорд, Конн. Д. Ярдан прислав слїдуючі збірки: 1) з хрестин у п. Гнатюка $4.85; 2) з весїля у п. Скочиліса $4.05; 3) на зборах $2.25; 4) М. Нискор $1.00; Н. Насло, К. Ґвіздь і О. Ярдан по 25 цнт. — Усї збірки разом $12.90; пересилка 10 цнт.; лишасть ся $12.80

311. Лудлов, Масс. Михайло і Катерина Мельник жертвували $5.00

312. Франклін Форнес, Па. Дня 3. вересня 1916 р. зібрано на хрестинах у Ів. Чайчука жертви на фонд бідних вдів і сиріт. Збіркою заняли сь: Г. Прохват, Г. Бровчук, І. Юсипчук. Імена жертводавців: Я. Шевчук $1.00; І. Юсипчук, П. Коваль, І. Чайчук і О. Сидор по 50 цнт.; М. Пічак, Г. Бровчук, І. Пилипович, В. Слобудський, С. Слобудська, М. Марцінак, С. Жидков, Н. Н., І. Гуцало, Г. Прохват, Д. Борис, В. Оленич, М. Чайчук, С. Чайчук, А. Козицький, І. Чиж, А. Бучковський і І. Індиковський по 25 цнт.; М. Кожушко 15 цнт.; П. Кашуба, М. Купік, С. Путковський, П. Кожушко, І. Лоза і А. Чиж по 10 цнт.; Г. Гук 5 цнт. — Разом $8.30

313. Патерсон, Н. Дж. На хрестинах у Василя Григірчака на зазив Вас. Артуса і Теод. Гайди зложили жертви на руки Теод. Діка отсі добродії: В. Григірчак і Г. Жугаєвич по $1.00; Т. Гайда, Т. Діка, Іг. Ничка, Юстина Матійчук, В. Павюк, В. Діка, Анна Петрина, В. Артус, М. Похбурський, Орина Лазарович і Н. Ничка по 50 цнт.; П. Гродецький 40 цнт.; Анд. Гушман 35 цнт.; Н. Н., Марія Войціховська і Он. Жугаєвич по 30 цнт.; Г. Дачишин, Ю. Бундак, С. Волошин, І. Костюк, Я. Смальчук, Н. Якимович, Ю. Матійчик і М. Ющишин по 25 цнт.; — Разом $11.15

314. Оксфорд Форнес, Н. Дж. На весїлю у Ів. Пастуха зложили жертви отсі добродії: Ник. Юшкевич, П. Михайчук і А. Чагур по 50 цнт.; М. Перинi, Г. Петрунський, П. Лутецький, І. Василяк, К. Шивяк, М. Думанський, В. Мілер, П. Михаловський, В. Вовк, А. Гамер, С. Бушек, Кат. Гнатишак, А. Савран, А. Мельник і В. Пастух по 25 цнт.; П. Кошнір 15 цнт.; М. Литвинчук, І. Гнатишак і Г. Пастух по 10 цнт.; Т. Маркут і М. Литвинчук по 5 цнт. — Разом (прислав Мих. Думанський) $5:80

315. Бровтон, Па. Дм. Дубрівський жертвував $1.00

Разом $84.62

Попередно оголошено $5.051.55

ЗАГАЛЬНА СУМА $5.136.17

—0—

ФОНД ДЛЯ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(Для ранених і на шпиталь для Укр. Січ. Стрільців у Львові).

234. Франклін Форнес, Па. На забаві у Петра Кашуби дня 20. серпня зложили слїдуючі особи: Т. Гуцуляк $1.00; Г. Бровчук, Г. Прохват і П. Коваль по 50 цнт.; І. Пупер 25 цнт.; М. Кожушко 15 цнт.; П. Кожушко 10 цнт. — Разом $3.00

235. Ансонія, Конн. На хрестинах у Йосифа Шереметн зложили на руки Т. Стадника і А. Самодала слїдуючі жертви: Ф. Стадник $1.00; Й. Шеремета, Т. Стадник, В. Вавро, М. Пелех, Н. Пивоварчук, М. Підкова, Р. Пилип і І. Слота по 50 цнт.; А. Самодал 30 цнт.; Ф. Почпур, Ю. Гульовський, І. Клим, О. Сенишин, Н. Біловус, Г. Поліщук, Л. Сирота, М. Кулявець, Н. Підкова і Ш. Клімаш по 25 цнт.; К. Сенишин, С. Владика і Хома по 20 цнт.; решта дрібними датками.—Разом $9.00

236. Гемтремк, Міш. На весїлю у д. Николи Когута з панною Марією Оленчуківною, на поклик п. В. Седляра зложили жертви на руки дд. М. Дорошенка, М. Майдана і М. Майочака отсї добродії: Я. Бойко $3.00; Гр. Наконечний $1.25; М. Дорошенко, Анастасія Дорошенко, І. Яремко, М. Ігривий, М. Грицюк, Н. Антошків, Т. Гевко, Д. Юшин, Н. Статковський і М. Грицюк по $1.00; Н. Когут 60 цнт.; М. Пелих, Ст. Присташ, В. Мельник, Елисавета Присташ, П. Когут, Д. Яцків, П. Ярис, Т. Стахира, М. Ліщинський і В. Торбин по 50 цнт.; Н. Лопушанський, П. Біланюк, Анна Лопушанська, Н. Гевко, П. Задорецький, Н. Статник, Гр. Андрійців, М. Музичка, Ю. Коцішевський і І. Федорик по 25 цнт. — Разом $22.35

Разом $34.35

Попередно оголошено $3.667.53

ЗАГАЛЬНА СУМА $3.701.88

—0—

Всї українські фонди є під зарядом Федерації Українців в Зл. Держ. Всякі жертви належить висилати впрост на адресу бюра Федерації. Гроші треба посилати почтовим або експресовим переказом, або в реджістрованих листах і виписувати на імя Ukrainian Federation of U. S., New York, N. Y., а не на імена поодиноких урядників Федерації.

Адреса бюра:

THE UKRAINIAN FEDERATION OF U. S. A., 611 Broadway, Room 818, New York City.

За Екзекутивний Комітет Ф. У. в З. Д.:

С. Ядловський, предс.,
М. Цеглинський, секр.,
А. Савка, касієр.

ДОПИСИ.

З TRENTON. N. J.

Зазив до всїх Українців в Трентон.

Дорогі Родимцї! Страшна війна в Европі наче пожар котить селом і запалює стріху за стріхою, нищить загороди і житє. І та війна европейська, те нещастє вказало нам лїпше, чого нам треба доконче яко українському народови до здобутя лучшої долї. А власне треба нам добре зорґанізувати ся і просьвітити. В тій цїли ми, Українцї у Злучених Державах, скликували свого часу Сойм до Ню Йорку і заложили Українську Федерацію. І так часто кличе нас екзекутива Ф. У. З. Д. до народної працї, кличе нас вступати до Ф. У., закладати читальні, будувати народні доми, закладати аматорські, співацькі та спортові товариства і т. п., а ми, Трентонцї, помимо так великого поклику, нічого не робимо. Правда, що кілька разів ми пробували дещо робити, але завше партійно і через те нїколи нам се не вдасть ся. Тільки богато працї і страти, а пожитку мало.

Отжеж, аби бодай трохи можна помочи свому народови, ми, яко визначнїйші в Трентонї, зійшли ся 22. серпня на спільні наради і на них порішили заложити просьвітнє товариство „Українська Громада" в Трентон. Се товариство мало би за задачу: старати ся о народний дім, давати часто представленя, зорґанізувати читальню, спів, школу для неграмотних і школу для дїтий, учити ґімнастики молодїж і все друге, що тільки могло би причинити ся до осьвіти для нас. Другі, ширші збори, відбули ся дня 27. серпня, а на них вибрано комітет, котрий має скликати збори на день 24. вересня в Клемпнер Гол, ріг ул. Юнїон і Маркет.

Отож низше підписаний комітет кличе вас, Українцї і Українки, старі і молоді, котрі признаєте себе за Українців, прийдіть всї як один в день 24. вересня на заповоджені збори, а там спільно порадимо ся і заложимо загальне, безпартійне, не запомогове, а просьвітнє товариство „Українська Громада" в Трентон, котре піднесе нас вгору о кілька щеблів напевно.

За тимчасовий комітет: Павло Стадник, предс.; Гнат Черниховський, секр.; Данило Шумський, кас.; Прокіп Лацець, Василь Гасій і Григорій Кавка, комітетові.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

—o—

З нюйорського страйку.

Трамваєвий страйк в Ню Йорку не устає, але противно, ще більше розширюють ся. Сього тижня страйкує 80.000 робітників, а як заповідають, то небавом має вийти на страйк ще 720.000. Трамваї тимчасом курсують і публика, мимо пересторог зі сторони страйкерів, всїдає на ті трамваї. Не помагають публиці перестороги, то страйкери мусять силою здобувати свої права. У вівторок пад вечером 20 страйкерів напало на переїзджаючий трамвай на 92 улици і 3 евени. Трамвай викинено з шин, причім кілька осіб смертельно поранено. Полїсман вискочив з трамваю розігнати товпу, але се йому не вдало ся. Страйкери напали на полїсмана і били. Зараз заалярмовано полїцийну стацію при 88. ул., але і се на нїщо не здало ся. Бійка між полїцією і страйкерами тривала около 15 хвиль. Поліції не вдало ся нїкого заарештувати.

Пізно вечером тогосамого дня страйкери зробили кілька нападів. І так: на 173 ул. і Сотерн Булвард напали на переїзджаючий елевейтор та обсипали його градом каміня і фляшок. На 59 ул. і 6 евени повибивали всї вікна в трамваю і виломали двері, причім зранено кілька осіб. А вже найстрашнїйшим був напад на 59 ул. і 5 евени, де около 500 страйкерів камінєм, фляшками та зелїзними штабами обсипали трамвай. Покликано 100 полїсманів, котрим з трудом вдало ся розігнати розлючену товпу. Зараз о 10 годинї трамваєвий рух здержано.

Подібні сцени змушують міський уряд застановити ся поважно над справою страйку. Компанії бачать, що страйку не виграють, бо організаційна сила робітників нинї вже досить могуча. Нюйорські зорґанізовані круги робітників розуміють, які наслїдки потягнула би програна з їх сторони і длятого орґанїзують ся. Трамваєвий страйк обхопив нинї Ню Йорк і цїлу околицю того міста.

Наслідки трамваєвого страйку в Ню Йорку.

Головний орґанїзатор нюйорських трамваєвих робітників, В. Б. Фіцджеральд заявив, що найновійший трамваєвий страйк в Ню Йорку спричинив в торговельних кругах велике знищенє. Протягом двох тижнів страйку трамваєві компанії не лише нічого не заробили, але ще мусїли видати на розходи 1 мілїон 32 тисяч долярів з каси. Прочі торговельні підприємства в Ню Йорку тратять разом 600 тисяч долярів денно, що зробило 7 мілїонів 200 тисяч долярів двотижневого розходу. Отже з причини трамваєвого страйку нюйорські торговельні круги стратили протягом двох тижнів 8 мілїонів 232 тисяч долярів, які вже нїколи не повернуть до їх кишень.

Чи буде паперовий голод?

Властителї паперових фабрик у Злучених Державах і Канаді заявили, що позадовго прийде великий голод на папір і цїни будуть ще більші нїж тепер. Вони радять видавництвам зменьшити обєм ґазет, а цїну підвисшити. За причину недостачі паперу подають брак робітників в тих лїсах, де вирубують дерево на папір.

Приписи для шкільних дїтий в Ню Йорку.

Начальна шкільна комісія в Ню Йорку видала розпорядженє, після якого мусять поступати учителї і шкільні дїти. На основі сеї системи кождого дня рано лїкар буде оглядати кожду дитину, чи вона здорова. Кожда дитина мусить мати що дня чисту хусточку до носа, свій власний гребенець до волося, мусить бути чисто убрана, чисто вимита і т. п. Щоби уникнути ріжних неприємностий, шкільні власти просять, аби родичі дїтий старали ся сповняти сї приписи.

Мороз в північних стейтах.

З Бофало, Н. Й., доносять, що здовж побережа озера Ірі всї ярини почали вянути з причини приморозків. Температура спала на 49 степенів.

Духовенство старає ся ухвалити протирозводовий закон.

В місяци жовтни б. р. в Ст. Луіс, Мо., відбудеть ся конференція духовенства епископальної церкви. На сю конференцію духовенство приготовляє богато проєктів, між иншими й отсей: Конференція духовенства повинна ухвалити і приняти закон, котрий забороняв би розвід в родинї. Рівнож треба зажадати від правительства, щоби воно не мішало ся до шлюбних церемоній т. зн., щоби правительство заборонило вінчати людий в судї.

Виступають проти електричного крісла.

Члени товариства „Гуманїтарного Культу" рішили на слїдуючій сесії леґіслятури нюйорського стейту виступити проти смертної кари в стейтї. Богато визначних мужів в тім стейтї буде попирати найновійший проєкт: Яко средство до боротьби має служити процес Стілова, якого вже кілька разів засуджено на смерть, а перед виконанєм вироку виявляєть ся, що закинений йому злочин ще не провірений як слїд.

Що можна в Ню Йорку, то в Нюарку, Н. Дж., не вільно.

Нюарські підприємцї жадають, аби дївчата, заняті при роботі в їх фабриках, носили ся трохи скромнїйше... Напудровані носи, „понейнтовані" лиця, відкриті плечі і прозорі панчохи можна носити в Ню Йорку, але не в Нюарку — кажуть невдоволені з найновійшої жіночої моди промисловцї. Щоби сьому зарадити, властителї ріжних фірм домагають ся, щоби місто ухвалило в тій справі відповідний закон і покликало до житя окрему комісію, котра мала би право карати дївчата, перестунаючі такий закон. Звичай носити короткі спідницї і відкривати рамена є ширенєм неморальности, тому не лише Нюарчани, але й суспільність прочих міст у Злучених Державах повинні виступити проти такої моди.

Мілїонер Форд роздїлив між своїх робітників $860.000 нагороди.

Властитель фабрики автомобілїв, Генри Форд з Дітройт, Міш., дає своїм робітникам що року різдвяні дарунки в грошах. Сума, призначена на сю цїль в біжучім роцї виносить $860.000. Сї гроші роздїлено межи 2.150 робітників, а то для 1.800 головних наставників, директорів і наставників поодиноких відділів, для 100 робітників в офісах і для 250 подібних робітників по філїях.

Ще нечуване доси.

Ми чували вже, що є корови з пістьма ногами і т. п., але ще не чули, щоби десь вродило ся теля з головою на обох кінцях тїла. Таке теля вродило ся на фармі Ч. Бронсона, недалеко Дейтон, Огайо. Було воно здорове, їло одним писком, або обома разом. Голови були цїлком правильні. Жило воно майже 6 місяців, а відтак перестудило ся і згинуло. Погибше теля випхано, щоби не зіпсуло ся.

Злодії обслугують своїх „костумерів" затроєними циґаретками.

До Н. Нейтінґена, шевця в Олбани, Н. Й., прийшов якийсь чоловік направляти черевики. При тій нагоді потрактував він шевця циґаретками. Швець, скуривши циґаретку, упив ся і таки на стільци заснув. „Гість" тимчасом почав бушувати по шевцевій хатї і надибав десь 200 долярів, сховав їх до кишені і попращав сплячого шевця. Швець аж за годину пробудив ся і пійшов подивити ся, чи є гроші, але за грішми і слїд загинув.

ВІСТИ З КАНАДИ.

—o—

Вісти з „Канадійського Фармера".

В Саскачевані, як і в цїлій Західній Канаді справа вільного перевозу продуктів до Злуч. Держав не затихає, але противно, з наближаючими ся домінїяльними виборами стає живійною. Фармерство стоїть за „Фрі Трейд" (безцлова торговля) зі Злученими Державами. Лише вільна і свобідна торговельна виміна зі стейтами може вирівнати економічні нерівности між Канадою а стейтами і спричинити дешевше житє в Канаді.

Дорожня в Канаді зростає і теперішний уряд в Оттаві нічого не робить, аби контролювати цїну хлїба і других житєвих конечностий. Звязаний душею і тїлом з фабрикантами і капіталїстами, консервативний уряд позволяє їм рабувати нарід в білий день. Фабриканти і промисловцї роблять мілїони і використовують теперішну війну на всї боки.

Теперішнє правительство в Оттаві показало яскраво свою некомпетентність в розумнім, ощаднім і совіснім веденю воєнного департаменту. Для партийних цїлий правительство іменує офіцирами когонебудь, коли він лише добрий консерватист, платить їм по 4 до 15 долярів денно, коли бідний канадійський „ґемайний" дістає всего $1.00 денно і йде перший в огонь. Цїлий сьвіт тепер знає, що канадійське військо рік тому назад було вислане на війну в паперових черевиках, за котрі правительство заплатило доброму консервативному фабрикантови в Монтреалї по 4 доляри за пару; всї знають, що канадійський полковник Алісон в Оттаві зробив мілїони на правительствених контрактах, що консервативне правительство в Оттаві платило за слїпі конї по 200 долярів за одного. Один фабрикант так богато заробив на патронах, що сам звернув на патріотичні цїли 750.000 долярів, які йому переплатило консервативне правительство за патрони. І як тут не бути великодушним, коли платять.

Українцї в Канадї чують відразу до консервативного правительства в Оттаві за його нагінку і арештованє австрійських Українців від часу вибуху війни. Тисячі канадійських Українців сидїло по ріжних воєнних вязницях в Канаді лиш через се, що вони походили з Австрії. Тепер перед виборами дали їм полекші і декотрих випустили завдяки стараням деяких наших і чужих одиниць; все те однак зроблено задля полїтичного ефекту.

В Саскатунї зачне небавом виходити консервативна українська часопись. В тій цїли мали анґлїйські консервативи заложити компанїю, яка вже є інкорпорована з капіталом 10.000 долярів і якої головним шеровцем (удїловцем) має бути місцевий консервативний кандидат на посла до домінїяльного парляменту. Крім сего готельники і броварники з провінції мали вже взяти більшу часть акцій нової „української" компанії. Так зрештою інформує саскатунська часопись „Стар" своїх читачів.

Град в околици Йорктону.

В околици Йорктону, Саск., упав такий град, що найстарші фармери не запамятали ще подібного граду. Сильна буря, зливний дощ і град наробили богато шкоди по полях. В одній місцевости буря перевернула стайню, при чім згинула женщина і 7 коний. Декотрі фармери повикошували пшеницї; більшість лише позачинала косити, але град став на перешкоді. Тепер лише ходять і руки заломлюють, дивлячи ся на понищені засїви.

Буря в Окбурн, Саск.

Дня 28. серпня в околици Окбурн шаліла страшна буря. Вона була так сильна, що богато дерев звалила на землю, вириваючи їх з корінєм. Стирти сїна порозкидувані. Богато малих будинків порозвалювано. Вози лїтали по подвірю наче самоходи. Нічого не було видно, бо буря забирала всї лекші предмети, як сїно, солому і т. п., і розміхувала ними на всї сторони. Витє псів і рев худоби спричиняли ще більший переполох між людьми.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, подає до відома своїм членам, що квартальний мітінґ відбудеть ся в понеділок дня 25. вересня о 7-мій годині вечер. Неявившийся член заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Будеть ся приймати нових членів без вступного. — Т. Кухар, предс.; Багрій, секр.

МАКАДУ, ПА, Братство Сошествія сьвятого Духа, відділ 7, буде мати піврічний мітінґ в неділю 24. с. м. о годині 2-гій пополудни в гали церковній. Отже просить ся всіх членів місцевих і позамісцевих, аби явили ся на тім мітінґу. Котрий член не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Кождий член мусить вирівнати свій довг, бо инакше буде суспендований. — І. Когут, предс.; Ст. Макітра, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що квартальний мітінґ відбудеть ся дня 23. вересня о годині 7.30 вечером під ч. 83 Норд 7-ма улиця. Кождий урядник і член мають явити ся в назначеній порі, бо є важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів: до Товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. — І. Контюх, предс.; І. Кравчук, секр.; Т. Стегніцький, кас.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Українська Січ", від. 59, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в понеділок 25. вересня о годині 7-мій вечер, в гали Сокола під ч. 525 Галет Стр. Обовязком кождого члена прийти на мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Кождий член повинен привести хоч одного нового члена до Товариства і до У. Н. Союза, а є тепер добра нагода для новоприступаючих тому, що У. Н. Союз приймає за половину вступного, т. є, за $1.00. Пригадує ся довгуючим, що як не заплатять своїх довгів, то будуть суспендовані з Тов. і з У. Н. Союза. — І. Бойко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє всіх своїх членів, що слїдуючий мітінґ відбудеть ся дня 24. вересня с. р. Просить ся всіх членів, аби на тім мітінґу явили ся і всї свої довги вирівнали. — В. Ґоринйовський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Василия, від. 364, повідомляє, що на річнім мітінґу дня 4. вересня вибрано слїдуючий новий уряд: П. Сірацький, предс.; Г. Михалечко, заст. предс.; С. Чорній, кас.; Н. Бусько, секр.; Е. Юрочко, заст. секр. Повідомляєть ся всіх членів, що всї мітінґи будуть відбувати ся кождої першої недїлї по 15-тім в гали церковній. — Н. Бусько, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє своїх членів, що спеціяльний мітінґ відбудеть ся в гали мітінґовій в понеділок 25. вересня с. р. На сїм мітінґу мають полагоджувати ся важні і пекучі справи, як також заложенє „Сотнї Федерації". Котрий член не явить ся, буде цокараний. — Н. Швець, предс.; М. Наньків, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".

ІСТОРІЯ ДОВГОГО ЖИТЯ БОЛГАРІВ.

60-літний пітсбурщанин здоровий і молодий.

БОЛГАРСЬКА ТАЄМНИЦЯ.

Його порада для старих і молодих приняла ся в Америці.

В червни, 1914 Г. Г. фон Шліков, 10 Ліберти Евеню, Пітсбург, Па., був загально знаною особою на улицях Пітсбурга. Він носив ручну валізку, а як входив до канцелярій в тій найбільшій промисловій части, дивували ся люди його запиности кроків, ясности очий і надзвичайній красї лиця. Безперечно він був 60-літним мущиною а його сила і здоровий вигляд казали припускати, що він мав около 45 літ.

В тих днях місія фон Шлікова була прикра. Він пробував говорити стрічаючим одиницям, що наколи вони пійдуть за його радою, вони будуть довго жити і живучи так, зазнають розкошний здорового житя. Він подибував поміж своїми численними приятелями в бізнесовім сьвіті слухачів, що переймали ся його ідеєю. Вони знали його. Вони бачили переворот в його фізичнім положеню. Вони думали, що наколи фон Шліков відкрив таємницю житя, так се є гідним того, щоби вони самі се спробували. Тому вони слухали.

Зі своєї валізки витяг фон Шлікоф скринку. Він пригортав її сердечно. Се була його таємниця. Він поручив її своїм приятелям для їх власного добра. Се був фон Шлікова Чудовий Болгарський Кровний Чай.

Добродій фон Шліков пізнав таємницю і спосіб виробляваня Чудового Болгарського Кровного Чаю 15 літ тому. Се стало ся тоді, коли він був хорий, мав зіпсуту кров, ревматизм і болї жолудка. Се було ще перед тим, нїм він звернув більшу увагу на своє здоровлє. Одного дня прийшов до него його приятель, Борис Мароков, старий Болгарин і сказав:

„Добродію фон Шліков, чому Ви хорі? Наколи пійдете за моєю радою, будете завтра на ногах і ніколи не знайдете ся знова в такім положеню". Сей Болгарин мав 96 літ і був гарним представителем своїх довго жиючих родимців. Він дав фон Шлїкови 14 частин, включаючи в се листки, кору, цьвіти, корінці, зїля, насїня, ростини і ягоди. Він показав фон Шлїкови, як се мішати і подав йому чарку горячого чаю. Фон Шліков виздоровів в сїй хвилї. Слідуючого дня чув ся иншим чоловіком. Він розвеселив ся. Зробив собі ще одну чарку і почав вкоротці приходити до сили. Вернув знова до праці веселий і черствий, і став ся подивом для своїх приятелїв. Він набув від Марокова таємницю виробляваня чаю і почув в собі післанництво помагати другим. Вилїчив зовсїм свого хорого сина. Порятував здоровлє своїй хорій женї. Пороздавав многим сусїдам, а вони все приходили до него знова. Вкоротці його приятелї переконали ся, що він дає їм найлїпшу якість чаю. Фон Шлїков посьвятив свій час робленю чаю і наколи приятелї порадили йому виробляти його на продаж, він вкінци так зробив.

Тільки заслуга і наслідки можуть доповнити се, що Болгарський Кровний Чай зробив за послїдних 26 місяців. Нині уживає його поверх 300.000 людий. Вони хвалять се средство в листах і поручають його устно.

Наколи Ви є хорі, або наколи хочете чути ся добре, замовте собі пачку сего чаю і аж тоді будете знали, що се є правдиве здоровлє, коли його ужиєте.

Ніодин лїк не надає ся так, як фон Шлїкова Правдивий, Чудовий, Болгарський Кровний Чай. Сї коштовні зїля в Вашій пачці вистарчуть Вам на пять місяців.

1500 дякує за здоровлє і силу.

Тут є заприсяжене сьвідоцтво, щоби Вас переконати. В нїм говорить ся не о однім, але о 15 сот відбирателях, які надіслали свої листи з подякою за лучше здоровлє і ново найдене щастє.

ЗАПРИСЯЖЕНЕ ЗІЗНАНЄ.

СТЕЙТ ПЕНСИЛЬВЕНІЯ,
ПОВІТ АЛЛЕГЕНИ.
СС.

Від жовтня послїдного року Марвел Продукс Ко., 316 Ліберти Евеню, Пітсбург, Па., отримала поверх 1500 листів від сталих відбирателїв фон Шлїкова Чудового Болгарського Кровного Чаю, в яких вони признають ся, що їх здоровлє поправило ся, що їх давна хороба вилїчена і вони нїяк не можуть обійти ся в дома без сего надзвичайно природного лїку. Я сам пю сей чай правильно і особисто знаю сотки тих, що його уживають. Я посьвідчаю також, що фон Шлїкова Чудовий Болгарський Кровний Чай уживають десятки тисячів мущин, женщин і дїтий, і що його висилає ся пакунковою почтою до богато тисячів в Злучених Державах, Канадї і цілім сьвітї; а також, що його цінять відбирателї, які дякують йому в листах, відновляючи свої замовленя.

ЧАРЛС Ф. АПХАРД,
234 Лігай Евеню, Пітсбург, Па.

Заприсяжено і підписано передімною сего 9-го дня в марті, 1916.

(ПЕЧАТЬ) ІВАН Ф. СВІНЕП,
публичний нотар.

(Моє урядованє кінчить ся 21. січня 1917).

$1.00 пачка вистарчить на пять місяців.

Як його дістати.

Ви можете його купити тільно впрост через почту. Зїля будуть сьвіжі і чисті. Вишліть один долляр готівкою або в стемпсах, через почтовий або експресовий моні ордер. Замовте собі сейчас велику родинну пачку. Ми розсилаємо сейчас по цілих Злуч. Державах і Канадї. Пишіть виразно на коверті і подайте свою точну адресу. Адресуйте так: **Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Third and Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.**

УВАГА: Наколи хочете отримати посилку зареджістровану, зашліть 10 цнт. більше.